

UTILLATGE AGRÍCOLA ANTIC

FÀBREGAS I COMADRAN X.

La colección de Can Gispert, expuesta en su era (Massanes, 2023)

UTILLATGE AGRÍCOLA ANTIC

L'avi de Can Gispert, de Massanes (La Selva), originari d'Agramunt, a l'Urgell, encara havia llaurat amb la parella...

Diversos autors com FERRER I ALÓS (2002, 2009, 2013), GARCIA I BURDOY (2006a, 2006b), INSA MONTAVA (2003), PONT (2009), TORRENTS I BUXÓ (2009) han tractat en els seus llibres, de l'utilitat agrícola i també en general rural, tradicionals.

Seguirem, per proximitat geogràfica amb l'avi de Can Gispert, el vocabulari de PONT (2009):

Agavelladora: màquina que sega el cereal i fa gavelles.

Màquina de batre: elèctrica o mecànica, que destria el gra de la palla.
Per batre a mà es feia servir: animals de tir + curra (de pedra) + animal de tir + trill.

Brabant: reu grossa per a 2 o més animals.

Cultivadora: eina de treball amb dents corbades (relles i relions), que remena la terra superficialment, arrencant les males herbes i colgant la llavor, per sembrar.

Curra: peça rodona cònica de pedra, estriada, per batre cereals i lleguminoses.

Curra d'esterrossar: peça rodona cilíndrica de pedra, per compactar, afinar i afavorir la naixença del sembrat.

Curro de batre: peça rodona cònica de pedra per desgranar les espigues.

Màquina de segar.

Màquina de desgranar: per separar el gra de les espigues, lleguminoses, etc.

Diable: és un tipus de rampill. Diable de treure palla.

Embaladora: màquina de premsa manual, per fer bales.

Escaletes de batre: eina de fustes amb punxes de ferro, per trinxar la palla batuda i esgranar les espigues.

Esparver: eina formada per rella + tallant + forcats, que serveix per entrecavar o llaurar l'herba entre fileres plantades.

Esterrossadora: peça cilíndrica amb calls, que esmicolen els terrossos, deixant la terra afinada i preparada per a la sembra.

Farratgera: màquina per tallar farratge.

Farratgera + agavelladora: màquina per segar farratge i fer gavelles.

Forcat: reu per 1 mula.

Màquina lligadora: per lligar les garbes.

Llímpia: màquina que neteja la llavor d'impureses, abans de la sembra.

Màquina porgadora: per netejar cereals de terra i trossos grossos.

Postejador (de fusta): per aplanar la terra al sembrar.

Rampill de treure palla: per arreplegar la palla.

Rascle: de fusta i pues de ferro, per desterrossar i aplanar la terra i colgar la llavor sembrada.

Rella de la reu: punta de ferro que es clava en llaurar.

Reu: instrument per llaurar, que consta d'esteva, maneta, pala, relles, fusell, maneta, tallants, guies i camatimó, que remou i gira la terra i colga els fems.

Trill: fusta ampla i llarga amb tallants, que es posa darrera els curros, per a trinxar la palla a l'era.

Ventadora: màquina que separa el gra, del boll i de la palla menuda.

BIBLIOGRAFIA

CLUB DE LA 3ª EDAD Y PARROQUIA. 1990. Exposición Etnográfica (folleto). Santo Domingo de la Calzada. La Rioja.

FERRER I ALÓS L. 2002. La vida rural a Catalunya. Angle. Manresa.

FERRER I ALÓS L. 2009. La Catalunya rural, abans i ara. Saga Editorial. Barcelona.

FERRER I ALÓS L. 2013. Eines i feines de pagès. Col·lecció Eines i feines. Vol. 1. Brau. Figueres.

GARCIA I BURDOY J. M. 2006a. L'agricultura (1850-2000) / I. Quaderns de Vilamajor, 5. Centre d'Estudis de Sant Pere de Vilamajor. Casa de la Vila. Sant Pere de Vilamajor.

GARCIA I BURDOY J. M. 2006b. L'agricultura (1850-2000) / II. Quaderns de Vilamajor, 6. Centre d'Estudis de Sant Pere de Vilamajor. Casa de la Vila. Sant Pere de Vilamajor.

INSA MONTAVA J. 2003. La vida tradicional a les muntanyes de Prades. Cossetània. Valls.

PONT M. 2009. Vocabulari del pagès. Pòrtic. Arrels. Barcelona.

TORRENTS I BUXÓ. J. 2009. Femer fa graner. Feines i eines de pagès a la Plana de Vic del segle XX. CPCPTC. DCMC. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

ENLLAÇOS

<https://ddd.uab.cat/record/214827?ln=ca>

<https://ddd.uab.cat/record/256702?ln=ca>